

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

İMGESEL RESİM DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

10, 11 ve 12. Sınıflar

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI.....	4
İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİYE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	6
İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	7
İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	9
İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ	10
10. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KAZANIMLARI	11
11. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KAZANIMLARI	13
12. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KAZANIMLARI	14

GİRİŞ

İmgesel resim dersinden beklenen; farklı zamanlardaki gözlem, araştırma ve incelemelerin neticesinde oluşturulan algıların bellekten geri getirilerek etkili tasarımlara dönüştürülmesidir.

Bu dersin temeli; zihinde kurgulanan bir durumun, olayın, hareketin ya da düşüncenin görsel olarak ifade edilmesidir. Öğrenciler, bellekten çalışmalar yaparken kompozisyon kurma; ritim, denge ve hareketi ifade etme; ışığı-gölgeyi kullanma; birlik, bütünlük, form ve düzen oluşturma ve perspektifi kullanmayı öğrenirler.

Gözlem, algı, duygu, coşku ve sezgi öğeleri, bireyin coşkusu ve dinamizmi resimlerine yansıyan etkilerdir. Bu nedenle öğrencilerin bireysel farklılıkları, özellikleri ve yaratıcılıkları ön planda tutulmalıdır.

Görme ve algılama, resim dersinin ana eylemidir. İmgesel resim; nesnelere ve canlıların özelliklerinin tüm duyularla kavranması, algılanması ve çizgilerle veya renklerle anlatılmasıdır. Üç boyutlu olarak algıladığımız veya hayal ettiğimiz canlı ve cansız varlıkların iki boyutlu bir yüzey üzerinde üç boyutluluk izlenimi verecek şekilde desenin temel özelliklerinden faydalanılarak gösterilmesi imgesel resmin nihai hedefidir.

İmgesel resim dersinin amacı; hayal edebilmek, kurgulayabilmek ve yorumlayabilmektir. Gözlem, anlama gücü, duyum, sezgi, izlenim ve etkileşim açısından başarılı bir bütünlük meydana getirebilmektir. Bu da pek çok imgeden resim çizerek ve her resimde yeni bir şeyler öğrenerek mümkün olacaktır.

İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

İmgesel Resim Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. İmgesel resim çalışmaları aracılığıyla dikkat, algılama ve çizme becerisi kazanması,
2. İmgesel resim çalışmalarını görsel bir iletişim biçimi olarak kullanması,
3. Kültür birikimi sağlayarak bireysel anlayış kazanması ve geliştirmesi,
4. Yaratıcılığını geliştirmesi,
5. Özgün düşünme, deneme ve üretim kapasitesini geliştirmesi,
6. Güven ve yeterlilik kazanması,
7. Deneme, gözlem ve araştırmalar yapması,
8. Beğeni düzeyinin gelişmesi amaçlanmaktadır.

İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

İmgesel Resim Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Eleştirel düşünme
2. Yaratıcı düşünme
3. İletişim
4. Araştırma ve sorgulama
5. Estetik duyarlılık
6. Problem çözme
7. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
8. Gözlem yapma
9. Birlik ve bütünlük oluşturma
10. Analitik düşünme
11. Empati kurma
12. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma

İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME- ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Öğrenciler, etraflarına dikkatle bakmayı ve görmeyi öğrenir. Her öğrenci, öğrenirken eski ve yeni bilgiler arasında özgün bağlantılar kurar. Çok sayıda pratik yaparak kendi çizgilerini geliştirip yaratıcı düşünmeyi öğrenirler .Bu nedenle öğrenci düzeyine, eğitim ortamına ve çevre etkenlerine göre öğrencileri aktif kılan etkin öğrenme-öğretme yöntem, teknik ve stratejileri kullanılmalıdır. Bu yöntem ve teknik ve stratejiler belirlenirken öğrencinin algı düzeyi ve diğer gelişimsel basamakları göz önünde bulundurulmalıdır.

Öğrenciler, hayallerinde yaşadıkları ve kurguladıkları dünyayı resme aktarıp yaratıcılıklarını geliştirirler. Bu bakımdan öğretmen; her öğrencinin kendine özgü bir çizim özelliği ve çizgi karakteri olduğunu bilerek öğrencilerin bireysel gelişimlerini göz önünde bulundurmalıdır. Konular ve kullanılacak yöntemler öğrencinin yaratıcılığını geliştirici nitelikte olmalıdır.

Öğrenmenin gerçekleştiği boyut olarak kabul edilen öğrenme-öğretme sürecinde, öğretmen, öğretim etkinliklerinin nasıl yürütüleceğini planlayarak uygulamaya koymalıdır. Planlama sürecinde, uygulama aşamasında yer alacak etkinliklerin öğrencilere hangi amaçlarla ve nasıl yaptırılacağı belirlenmelidir. Çok sayıda ve nitelikli örneklerle karşılaşan öğrencinin görsel hafızası kuvvetlenir ve öğrenci bu yolla kendi yaratıcı çizgisini keşfeder.

Öğrenme etkinlikleri ve yaşantıları, öğrenciler için anlamlı ve önemli olmalıdır. Öğrenmede yalnızca bilgiyi aktarmak değil, bilgiyi yeniden üretmek, yeni durumlara transfer etmek, uygulamak ve sentez yapmak temel amaç olarak alınmalıdır. Öğrenme-öğretme sürecinde öğretmen, öğrencilerini yönlendiren, onlara rehberlik ederek eğitimsel hedeflere ulaşmalarına yardımcı olan kişi rolünü üstlenmelidir. Öğretmen, öğrencisini araştırma yapması ve kendi kendine öğrenme yeteneklerini geliştirmesi için teşvik etmelidir.

İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

İmgesel resim dersinde, başlangıçta basit çizimlerle kavratılan imgesel resim çizimleri giderek daha detaylı ve çizgi yoğunluğu daha fazla olacağından değerlendirme uygulamalarında öğrencinin bireysel gelişimi göz önünde bulundurulmalıdır. Bu derste değerlendirme genellikle performansa dayalıdır. Farklı türdeki performansları değerlendirmek için üst düzey bilişsel becerilerinin de ölçülmesini sağlayan çoklu değerlendirme stratejileri kullanılmalıdır. Bu tarz bir değerlendirme, ortaya konan ürünün yanı sıra ürünün meydana getirildiği süreci ve yapılan işlemleri de dikkate alır. Bu işlemler, ürün oluşturmada temel olan düşünme ve problem çözme becerilerini de içermektedir. Performansa dayalı değerlendirme yapmak amacıyla ürün ve ürünün oluşturulması sürecinde öğrencilerden beklenenlere ilişkin net ve güvenilir ölçütlerden oluşan derecelendirme ölçeği ya da dereceli puanlama anahtarı şeklinde tasarlanmış gözlem formları kullanılabilir. Ölçütler oluşturulurken resmin eleman ilkelerinin doğru uygulanmasının yanı sıra öğrencinin hayal ettiklerini bellekte yorumlayarak aktarmadaki özgünlüğü gibi unsurlar da göz önünde bulundurulmalıdır.

Öğrencilerin kendi çalışmalarını ve arkadaşlarının çalışmalarını eleştirel bir gözle değerlendirmelerine, yapmış oldukları değerlendirmeleri uygun bir dille ifade etmelerine fırsat sağlayan öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile öğrencinin yıl içinde göstermiş olduğu gelişimi değerlendirmek amacıyla kullanılan öğrenci ürün dosyaları (portfolyo) imgesel resim dersinde kullanılabilir ölçme araçlarıdır. Dersle ilgili bilgi ve kavramaların yanı sıra araştırma, eleştirel ve analitik düşünme becerilerinin ölçülmesi ve geliştirilmesi amacıyla proje ve performans çalışmaları değerlendirme aracı olarak kullanılabilir.

Değerlendirmenin, öğrenmenin gelişimine hizmet edebilmesi için belirli aralıklarla öğrencilere eksikleri ve yapması gerekenler hakkında yapıcı geri bildirimler verilmelidir.

İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Öğrencilerin algılamayı, hayal etmeyi ve hayal ettiklerini yüze aktarmayı öğrenmesi önemlidir.
2. Öğrenciler; başlangıçta karşılaşılan olumsuzluklara, çeşitli hatalara, hayal kırıklıklarına rağmen, yanlışları düzeltildiğinde her defasında daha başarılı sonuçlar alınacağı için azimle çalışmaya motive edilmelidir. Öğrenciyi yüreklendirmek, öğrencinin hatalarına yerinde müdahale etmek ve öğrenciyi olumlu yaklaşmak öğretmenin rehberliğinde olmalıdır.
3. Öğretmenlerin, imgesel resim dersinde dünya sanatçılarına ait çok sayıda örnekler buldurması öğrencinin motivasyonunu artıracaktır.
4. Farklı özelliklerdeki öğrencilerin birbirleriyle etkileşimi öğrenmeyi zenginleştirecektir. Öğrencilerin birlikte çalışabileceği etkinlik ve çalışmalar düzenlenmesi uygun olacaktır.
5. Dersin planlanması ve uygulanması sırasında öğrencilerin bireysel farklılıkları (hazır bulunuşluk düzeyi, ilgi, istek vb.) göz önünde bulundurulmalıdır.
6. Sanat manevi, kültürel ve evrensel değerlerin aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlerle ilgili çalışmalara yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar tasarlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Vatanseverlik	Millî ve manevi değerleri benimseme
Çalışkanlık	Azimli olma
Doğruluk ve dürüstlük	Kendine karşı dürüst olmak (öz denetim)

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda; 10. sınıf düzeyinde dört, 11. sınıf düzeyinde iki 12. sınıf düzeyinde ise iki ünite yer almaktadır. Ünitelerin işlenişi sırasında dikkat edilmesi gerekli hususlar, açıklama veya sınırlamalar ilgili ünite başlıklarının altında verilmiştir. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Sınıf Düzeyi	Ünite no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
		11.2.7.	Manevi değerlerimiz ile ilgili imgesel tasarımlar yapar.	<i>Dürüstlük, dostluk, vefa duygusu, misafirperverlik, yardımseverlik, kahramanlık, vatan sevgisi, dayanışma vb. ile ilgili konularda çalışılması sağlanmalıdır.</i>

10. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Perspektif	13	20	28
Nesnelerle İmgesel Tasarım	3	18	25
İmgesel Mekân Tasarımı	2	16	22
Figüratif İmgesel Tasarım	6	18	25
TOPLAM	24	72	100

11. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Serbest İmgesel Tasarımlar	9	32	44
İmgesel Tasarım Uygulamaları	7	40	56
TOPLAM	16	72	100

12. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Tamamlama-Dönüştürme-Yorumlama	3	24	33
İmgesel Tasarım Uygulamaları	6	48	67
TOPLAM	9	72	100

10. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

10.1. PERSPEKTİF

Ünite Açıklaması: Çalışmalarda kara kalem tekniği uygulanacaktır.

Terimler: Ufuk hattı, kaçış noktası, çıkış noktası

- 10.1.1. Farklı noktalardaki figürlerin çıkış noktasına göre boyutlarını tespit eder.
- 10.1.2. Farklı noktalardaki nesnelerin çıkış noktasına göre boyutlarını tespit eder.
- 10.1.3. Farklı noktalardaki figür ve nesnelere iç mekânda yerleştirme çalışmaları yapar.
- 10.1.4. Farklı noktalardaki figür ve nesnelere dış mekânda yerleştirme çalışmaları yapar.
- 10.1.5. Konudaki ana unsurun en yakın-en büyük planda yer alması gerektiğini kavrar.
- 10.1.6. Konudaki ana unsura uygun olarak ufuk çizgisini belirler.
- 10.1.7. Ufuk çizgisinin konumuna göre yer-gök arasındaki oranı belirler.
- 10.1.8. Konudaki ana unsuru ifade edeceği açıyı belirler.
- 10.1.9. Öğrendiği perspektif bilgileriyle röprodüksüyonları değerlendirir.
- 10.1.10. Ufuk çizgisinin üstünde oluşan konuları çalışır.
Ufuk çizgisinin üstünde oluşan konularda, “gökyüzünde seyahat”, “balonla gezinti”, “kuşların göçü”, “uçak gösterileri” vb. çalışmalar yaptırılabilir.
- 10.1.11. Ufuk çizgisinin altında oluşan konuları çalışır.
- 10.1.12. Renk değerleri ile ön ve arka planı oluşturur.
- 10.1.13. Renk perspektifini çalışmalarında uygular.

10.2. NESNELERLE İMGESEL TASARIM

Ünite Açıklaması: Çalışmalarda kara kalem tekniği uygulanacaktır.

- 10.2.1. İmgesel tasarımı kavrar.
- 10.2.2. Farklı konulardaki nesnelere zihninde canlandırarak görselleştirir.
- 10.2.3. Nesnelere birbirleriyle ve mekânla ilişkisini kurgulayarak görselleştirir.

10.3. İMGESEL MEKÂN TASARIMI

Ünite Açıklaması: Çalışmalarda kara kalem tekniği uygulanacaktır.

- 10.3.1. Çeşitli iç mekân düzenlemelerini zihninde canlandırarak görselleştirir.
- 10.3.2. Çeşitli dış mekân düzenlemelerini zihninde canlandırarak görselleştirir.

10.4. FİGÜRATİF İMGESEL TASARIM

Ünite Açıklaması: Çalışmalarda kara kalem tekniği kullanılacaktır.

10.4.1. Farklı duruşlara sahip insan figürlerini zihninde canlandırarak görselleştirir.

10.4.2. Farklı hareketlerdeki çeşitli hayvan figürlerini zihninde canlandırarak görselleştirir.

10.4.3. Zihninde canlandığı portreleri görselleştirir.

10.4.4. İnsan ve hayvan figürlerini görsel olarak ilişkilendirir.

10.4.5. Bitkisel varlıkları zihninde canlandırarak görselleştirir.

10.4.6. Nesne-figür-mekân ilişkisini zihninde kurgulayarak görselleştirir.

11. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

11.1. SERBEST İMGESEL TASARIMLAR

Ünite Açıklaması: Çalışmalarda renkli resim teknikleri uygulanacaktır.

- 11.1.1. İmgesel tasarımlarında perspektif kurallarını uygular.
- 11.1.2. Zihninde kurguladığı düzenlemeleri renk ilişkilerini kullanarak görselleştirir.
- 11.1.3. Zihninde kurguladığı nesne-figür-mekân ilişkilerini tasarım öge ve ilkelerine uygun şekilde görselleştirir.
- 11.1.4. Çok figürlü imgesel tasarımlar yapar.
- 11.1.5. Açık ve kapalı mekânlarda çok figürlü tasarımlar yapar.
- 11.1.6. Zihninde canlandırdığı hareketli insan figürlerini görselleştirir.
- 11.1.7. Zihninde canlandırdığı hareketli hayvan figürlerini görselleştirir.
- 11.1.8. Zihninde canlandırdığı hareket eden nesnelere görselleştirir.
- 11.1.9. Zihninde canlandırdığı figürlerin anatomik özelliklerini optik görüntüye uygun görselleştirir.

11.2. İMGESEL TASARIM UYGULAMALARI

Ünite Açıklaması: Çalışmalarda renkli resim teknikleri uygulanacaktır.

- 11.2.1. Edebiyat ürünlerinden yararlanarak imgesel tasarımlar yapar.
Şiir, öykü, masal, efsane, fabl, fıkra, atasözü, deyim, anı vb. ürünler kullanılır.
- 11.2.2. Ulusal değerler ve kahramanlarla ilgili imgesel tasarımlar yapar.
- 11.2.3. Rüyaları ve hayalleriyle ilgili imgesel tasarımlar yapar.
Uzay, gökyüzü, deniz altında yaşam, kayıp uygarlık, geleceğe dair planlar vb. konularda çalışılması sağlanmalıdır.
- 11.2.4. Sportif etkinlikler konusunda imgesel tasarımlar yapar.
Futbol, jimnastik, buz pateni, voleybol, basketbol, hentbol gibi sportif aktiviteler ve müsabakalarla ilgili konularda çalışılması sağlanmalıdır.
- 11.2.5. Sanat etkinlikleri konusunda imgesel tasarımlar yapar.
İzlenen bir film, tiyatro, konser, halk dansları, bale, opera vb. sanatlarla ilgili konularda çalışılması sağlanmalıdır.
- 11.2.6. Gelenek-görenekler ve eğlenceler ile ilgili imgesel tasarımlar yapar.
Yöresel halk oyunları, asker uğurlama, kına gecesi, düğün gibi eğlence, gelenek ve göreneklerle ilgili konularda çalışılması sağlanmalıdır.
- 11.2.7. Manevi değerlerimiz ile ilgili imgesel tasarımlar yapar.
Dürüstlük, dostluk, vefa duygusu, misafirperverlik, yardımseverlik, kahramanlık, vatan sevgisi, dayanışma vb. ile ilgili konularda çalışılması sağlanmalıdır.

12. SINIF İMGESEL RESİM DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

12.1. TAMAMLAMA-DÖNÜŞTÜRME-YORUMLAMA

Ünite Açıklaması: Çalışmalarda serbest resim teknikleri uygulanacaktır.

12.1.1. Tamamlama çalışmaları yapar.

12.1.2. Dönüştürme çalışmaları yapar.

12.1.3. Yorumlama çalışmaları yapar.

Bir nesneyi, bir kavramı, bir düşünceyi veya bir olayı görsel olarak tamamlama, dönüştürme ve yorumlama çalışmaları yaptırılır.

12.2. İMGESEL TASARIM UYGULAMALARI

Ünite Açıklaması: Çalışmalarda serbest resim teknikleri uygulanacaktır.

12.2.1. Çocuk oyunları ile ilgili imgesel tasarımlar yapar.

Çelik-çomak, körebe, saklambaç, istop, misket gibi çeşitli oyunlarla ilgili konular kullanılır.

12.2.2. Çevre ve doğa ile ilgili imgesel tasarımlar yapar.

Mevsimler, çevre kirliliği, doğanın uyanışı, meyve toplayanlar, karda oynayanlar, hasat zamanı, çiçek toplayanlar vb. konular kullanılır.

12.2.3. Tarihî eserler, müzeler ve ören yerleriyle ilgili imgesel tasarımlar yapar.

12.2.4. Günlük ve geçmiş yaşantılarına ait konuları görselleştirir.

Tatilde, denizde, ormanda, okulda, ders arasında, doğum gününde, alışverişte, hayvanat bahçesinde, hasta, akraba ve komşu ziyaretlerinde vb. yaşantılara ait konularda çalışılması sağlanmalıdır.

12.2.5. Duygularımızla ilgili imgesel tasarımlar yapar.

Özlemlerimiz, tutkularımız, isteklerimiz, sevgilerimiz, coşkularımız, mutluluklarımız, heyecanlarımız, anılarımızla ilgili konularda çalışılması sağlanmalıdır.

12.2.6. Sevdiği, gördüğü ve beslediği hayvanlarla ilgili imgesel tasarımlar yapar.